

ZDRAVNIŠKI VESTNIK

STROKOVNO GLASILO ZDRAVNIŠTVA V DRAVSKI BANOVINI

UREDNIŠTVO, IZDAJATELJSTVO IN ADMINISTRACIJA:
DOCENT DR. A. KOŠIR, LJUBLJANA, NA KODELJEVO 3.

TISK J. BLASNIKA NASL. UNIVERZITETNA TISKARNA IN LITOGRAFIJA D. D
V LJUBLJANI. ODGOVOREN JANEZ VEHAR.

SANATORIJ DR. SCARPATETTI

Wetzelsdorf pri Grazu na Štajerskem. - Telefon 5067.

Za živčno bolne in notranje bolezni.

Specielno: malarijske kure po Wagner-Jauregg; odvadne kure za alkohol in živčne strupe;
psihoanal za nevroz, oskrba dementnih in debilih, redine in dietetične kure.

Zelo zmerne cene!

Prospekti z obratno pošto

Desinfekcijska sredstva:

SANITOL
SANOFORM
SANEOLIN
KARBOLNE KISLINE
FORMALIN
MAZAVO MILO I. T. D.

„CHEMOTECNA“ družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 10.

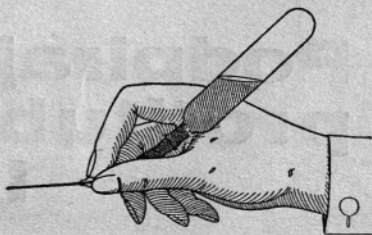
DRŽAVNI SEROTERAPEVTSKI ZAVOD, WIEN

zdaja brez posebnega doplačila sera v avtomatskih ampulah:

SEROCORD

Natančnejša navodila daje zastop-
stvo za kraljevino Jugoslavijo:

Jugoslavenski Serum Zavod d. d.
Zagreb, Gregorijančeva ul. 23. Telefon 64-65.

Vsebina:

Dr. Ljudevit Merčun: Interno zdravljenje želodčnega čira	235
Dr. Francè Debevec: O nizkem krvnem tlaku	241
Dr. Leo Šavnik: Odlomki iz zapiskov študijskega potovanja	256
Drobiž	264

Gospodje tovariši!

Podpirajte svoj znanstveni list s tem, da se pri tvrdkah, ki inserirajo v Zdravniškem Vestniku, vselej pozivate na ta list, kadar zahtevate vzorce in literaturo.

Vsako spremembo naslova javite takoj administraciji lista, da ne bo zamude v dostavljanju.

„Reumast”

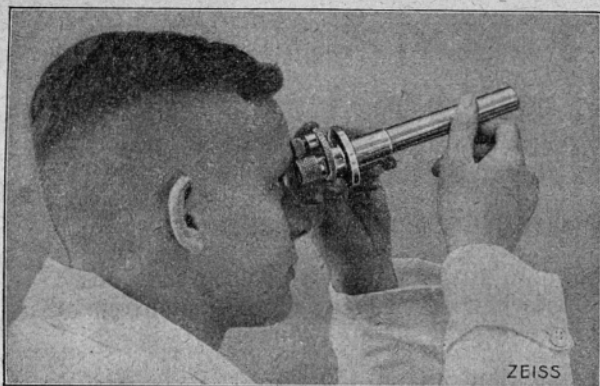
aromatično mazilo proti revmatičnim in živčnim bolečinam, gihtu in išijazu

Sv. Roka Lekarna

Mr. Ph. Slavko Hočevar
Ljubljana VII.

Kolegi!

**Podpirajte osrednjo
protituberkulozno
ligo!**

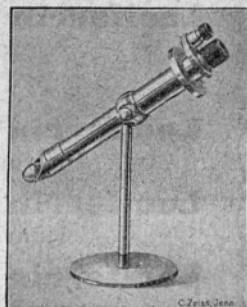

Od vseh kemijskih in fizikalnih postopkov za določevanje sladkorja v urinu je polarizacijski najbolj enostaven in zanesljiv. Da ga uporabimo povsod in ori vsakem poljubnem belem svetilu (zlasti pri dnevni svetlobi) in dosežemo v par minutah točne izsledke pri merjenju, je potreben polarimeter z optično opremo jake svetlobe, da utegnemo zaznati fine razlike v svetlobi vidnega polja in točno odberemo zasuk analizatorja. Razbarvanje seču naj bo skoraj vedno odvečno. Vse te pogoje izpolnjuje vsestransko.

ZEISS - ov

žepni polarimeter s trodelnim poljem in 7kratno povečevalno lečo, zlasti prikladno za prakt. zdravnike, pravtako za lekarnarje in bolnice. Večja slika nam prikazuje polarimeter, uporabljen pri dnevni luči, manjša pa montiran na stojalcu.

Tiskovino „Polarimeter . .“ pošilja brezplačno Zeiss, Jena ali Zastopstvo za Jugoslavijo:
M. PAVLOVIĆ, Beograd, Sremska ul. 9

KOFEIN

draži funkcije velikih možganov zato pri vsakem slučaju slabega spanja kofeina prosto

KAVO HAG

Vzorci in literatura brezplačno pri Kava Hag d. d., Tomašićeva ul. 4, Zagreb

LECIFERRIN

(Ovo-lecitin železo)

izredno tečna in lahko užitna raztopina ovolecitina in železa vsebuje ovolecitin s fosforjem in železo v obliki železovega oksidhidrata, ki je prav lahko prebavljiv.

V orig. steklenicah po 450 gr.

Leciferrin purum: vsebuje 0·1% ovolecitina in 0·5% železovega oksidhidrata.

Doziranje: 3 × dnevno 1 žlico.

Leciferrin cum arseno: vsebuje poleg Leciferrin purum še acid. arsenic 0·0005 pro dosi (velika žlica).

Leciferrin cum jodo: vsebuje poleg čistega Leciferrina še kalium jodatum 0·20 gr (velika žlica).

Leciferrin tablettae: dražirane tablete v škatlicah po 52 komadov.

Doziranje: 3 × dnevno 2 tablete.

Leciferrin tablettae cum arseno: čisti Leciferrin z acid. arsenic. 0·0005 gr. pro tabl. Dražirane tablete v škatlici po 52 komadov.

Leciferrin deluje uspešno in hitro pri *anemiji, klorozmarazmu, pomanjkanju teka in spanja, po kroničnih obolenjih; dvigne sile organizma in krepi splošno telesno stanje pri infekcijskih boleznih, kot hripa, tuberkuloza, razne krvavitve i. t. d.*

Literaturo in vzorce pošlje gg. zdravnikom brezplačno:

„GALENUS“

Chem. Industrie, Frankfurt a. M.

Glavno skladišče za Jugoslavijo:

Mišković i Komp.
veledrogerija, Beograd.

ZDRAVNIŠKI VESTNIK

STROKOVNO GLASILO ZDRAVNIŠTVA
V DRAVSKI BANOVINI

UREDNIŠTVO IN ADMINISTRACIJA:
DOCENT DR. A. KOŠIR, LJUBLJANA, NA KODELJEVO 3

Štev. 8.

Ljubljana, dne 13. septembra 1930.

Leto II.

Z medicinskega oddelka banovinske splošne bolnice v Ljubljani.

Predstojnik: primarij dr. J. Jenko.

Interno zdravljenje želodčnega čira.

Dr. Ljudevit Merčun, asistent oddelka.

Znano je, da se želodčni čir (*ulcus ventriculi et ulcus duodeni*) ozdravi sam po sebi. Kljub temu pa nas izkušnja uči, da pospešimo zdravljenje obolelega dela telesa, če ga samo umirimo, to se pravi, da mu damo s tem možnost hitrejšega ozdravljenja. Navadno rano zaščitimo z obvezo pred zunanjo škodo, celitev želodčnega čira pa pospešimo, ako ščitimo želodčno sluznico in s tem tudi rano pred trdimi in razjedajočimi deli svoje hrane, oziroma pred hranivi, ki notorično zvišujejo sekrecijo in aciditeto želodčnega prebavnega soka. Tako prehrano imenujemo potem dijetetično prehrano.

V literaturi najdemo skoraj toliko različnih vrst dijetetične prehrane, kolikor je različnih teorij o postanku želodčnega čira. Katera je prava? To odločiti je težko in nemogoče, dokler ne bomo spoznali prave patogeneze želodčnega čira. V splošnem lahko rečem, da bo pod gotovimi pogoji vsaka prehrana ustrezala in dovedla do zboljšanja težav.

Kljub temu pa si usojam danes opisati dijetetično prehrano pri želodčnem čiru, ki je že skoraj tri leta upeljana na našem oddelku. Ta naša dijetetična prehrana ni nova, ima pa pred drugimi, ki jih pozneje še v črticah navedem, sledeče prednosti:

1. prehrana je zelo enostavna;
2. prehrana je prilagojena našim razmeram širše prehrane;
3. radi svoje enostavnosti je ta prehrana zelo cenena, dovoljuje bolniku, da se je drži tudi doma (tudi v zadnji kmečki koči);
4. kalorično zadošča bolniku tudi pri najtežjem delu.

Historično omenjam najbolj znane dijetetične prehrane, ne da bi hotel dati kateri prednost, oziroma, ne da bi omenil vseh.

Cruveilhier daje bolniku samo mleko, ki je sicer radi mallega draženja in svoje vsebinske kakovosti jako uspešna hrana; vendar če pomislimo, da rabimo za kalorično zadostitev človeka dnevno najmanj 3—4 l mleka, odpade tudi za naše razmere taka prehrana. Omenil bi tudi še odpor mnogih ljudi proti samemu mleku. Kakor povzamem iz eksperimentalne študije po Kalku, ima mleko lastnost, da izpočetka znižuje aciditeto želodca, pri večji količini pa že dobimo draženje istega. S tem zvišamo motorično in sekretorno

delovanje želodca, katero zopet povzročuje zvišano aciditeteto želodčnega soka. Torej vse manj, nego prikladna prehrana.

Znana L e u b e - jeva dijeta ima mnogo preveč snovi, ki dražijo želodčno sluznico k sekreciji. Vsebuje n. pr.:

Hrana I.: govejo juho, mleko, jajca, kekse i. t. d.

Hrana II.: kuhane možgane, briželjce, kuhanega piščanca ali goloba brez kože, telečje noge i. t. d.

Hrana III.: goveje meso, surovo šunko, bifstek, krompirjev piré, bel kruh i. t. d.

Ta hrana se je izključno uporabljala na našem oddelku pred 4 leti. Končni efekt te prehrane pa je bil zelo klavern. V večini slučajev so dobivali bolniki samo govejo juho, mleko in kekse; kajti možgan, goloba in piščanca ni mogla vedno preskrbeti uprava največje bolnice dravske banovine. Bolniki so bili vedno lačni, kar bi bilo za zdravljenje celo priporočljivo. Toda radi nerazumevanja situacije so si enostavno od zunaj pritihoapljali hraniva, ki so bila v nasprotju tudi s še tako popustljivo dijetetično prehrano.

Na vseh predavanjih kot revolucionarna opisana dijetetična prehrana po L e n h a r t z - u se vedno bolj opušča. Ta prehrana je označena po veliki večini kalorične prehrane. Celó N o o r d e n , prej velik prijatelj te prehrane, se vedno bolj nagiba k prizanašanju in štedenju v prehrani.

B e r g m a n n - K a t s c h , oziroma dijeta po K a l k u : Ta dijeta je bila doslej pri nas malo znana, je pa danes edino znanstveno utemeljena hrana. Temelji namreč na principijalnem načelu, zmanjšati sekrecijo in aciditeto želodca s prehrano na ta način, da izloča vsa hraniva, ki prav posebno dražijo želodčno sluznico, kakor:

a) goveja juha in vsi ekstrakti mesa n. pr. Maggi, Juhan i. t. d., ostre začimbe kakor gorčica, poper, paprika, sol;

b) alkohol in nikotin, kofein v kavi in čaju;

c) špinaca, kompoti, surovo sadje.

Naša dijetetična prehrana se naslanja v glavnem na to Kalkovo prehrano. Preuredil sem jo le v toliko, da odgovarja navadam našega ljudstva.

V naslednjem navajam bolniški ocrtek (shemo) naše dijetetične prehrane. Pripominjam le, da je sicer za zdravnika zelo umestno držati se ocrta, manj prijetno pa za bolnika. Upoštevajoč razmere bolnika, bomo morali vedno vršiti individualne spremembe, če bomo hoteli doseči res trajen uspeh pri bolniku.

I. (kratica U₁).

Indikacija: krvaveč želodčni čir (Melaena, Haematemesis), in želodčni čir, ki ga imenujejo renitentni čir, to je čir, ki se ne zboljša na nobeno terapijo.

Prvi dan po krvavitvi odklanjamo vsako prehrano, drugi dan dopuščamo le 100—150 ccm 5% sladkorne raztopine, tretji dan dodamo temu še nekaj mleka (100—200 ccm na dan). Vse tri dni pa vbrizgujemo intravenozno do trikrat na dan 10—20 ccm 20—40% glukozne raztopine, obenem dobiva bolnik vsak dan najmanj 1000 ccm 5-4% raztopine invertnega sladkorja (če tega ni, je primeren tudi navaden kapalni klistir s fiziološko raztopino soli) v obliki kapalnega klistira. Za žejo, ki je po krvavitvi zelo velika, lahko dobiva bolnik tudi nekaj zdrobljenega ledu (zmernost na mestu!).

Poleg te dijetetične oskrbe skušamo ovirati nadaljno krvavitev z absolutnim mirom v hrbtni legi, ki ga najlaže dosežemo, če položimo bolniku led na trebuh. Medikamentozno uporabljamo hemostiptika kakor 10% Calc. chlorat, ali Natr. chlorat. - raztopino intravenozno (cave paravenozno injekcijo), 40 ccm Gelatine Merck subkutano, Ergotin, 1—2 ccm, 10—40 ccm. Coagulen, Clauden i. t. d. Po nasvetu prim. dr. Jenka dajamo želatino tudi oralno in sicer z izvrstnim uspehom.

II. (kratica U₂) prilično 1000 kalorij.

Indikacija: 3 dni po krvavitvi, začetna dijeta navadnih želodčnih čirov in trajna dijeta rebeličnih čirov.

Dnevno 1 × 20 ccm 25% glukoze raztopine (Merck) in 1000 ccm 5·4% kopalnega sladkornega klistira, event. fiziološko slanega klistira skozi 3 dni.

Per os: 300 gr 5% sladkorne raztopine.

200—500 gr mleka, eventualna primes kave Hag ali pa lahkega čaja.

20 gr sladke smetane.

20 gr sladkorja.

200—500 gr sluzaste ovsene, zdrobove, riževe ali ješprenove juhe (važno je, da so snovi zelo dobro prekuhane in ne preveč slane).

Po 2—3 dneh pridevek:

event. 2—3 jajca (mehko kuhana ali surova ubita v juho).

4—5 keksov (namesto keksov tudi prepečenec).

III. (kratica U₃) ca 2400 kalorij.

Indikacija: za vse bolnike, ki prenašajo U₂.

50—50 gr sladke smetane ali tudi kisle sveže smetane,

½ l sluzaste ovsene, zdrobove, riževe, prežgane ali ješprenove juhe (zelo prekuhane, ne preveč slane),

4—5 jajčk (surova, mehko kuhana, na maslu ocvrta),

50—50 gr surovega masla v obliki kroglic.

(Znano je, da večina bolnikov ne more uživati masla brez kruha. Na pobudo primarija dr. Jenka dobivajo sedaj bolniki surovo maslo v kroglicah zmaščeno, katere lahko požirajo).

500 gr mlečnih jedil (riž, zdrob, močnik ali oves na mleku, kaša s cimetom in sladkorjem, eventualna primes čokolade ali kakao).

IV. (kratica U₄) ca 2750 kalorij.

Indikacija: 15—20 po krvavitvi; za vse slučaje, ki so dobro prenesli U₃,

½ l mleka (primes čaj, kakao, sladka smetana, kava Hag, žitna kava),

20—50 gr sladkorja,

4—5 jajčk,

6—10 biskvitov ali keksov ali temu odgovarjajoča množina prepečenca,

60 gr surovega masla,

500 gr mlečnih jedi (Gl. U₃),

500 gr sluzaste ovsene, ješprenove ali druge umetne juhe ev. sočivne; — (ne goveje juhe!),

200 gr zmečkanega krompirja,

100 gr belega, najmanj 1 dan starega kruha ali prepečenca,

200 gr doma pripravljenih rezancev, žličnikov.

V. (kratica U₅) ca 3200 kalorij.

Indikacija: 20—30 dni po krvavitvi, oziroma za bolnike, ki prenašajo U₄.

½ l mleka (primes gles U₃ in U₄),

20 gr sladkorja,

2—3 jajčka,

60 gr surovega masla,

500 gr mlečnih jedil (gl. U₃!),

200 gr zmečkanega krompirja,

150 gr belega starega kruha,

200 gr doma pripravljenih rezancev ali žličnikov,

500 gr umetne juhe (vse vrste juh razen goveje),

200 gr lahkega peciva (fina močnata jed),

100 gr teletine, kuretine ali golobjega mesa,

200—300 gr prikuhe (prepovedano: kislja repa, kisla zelje, fižol, leča, grah).

Še večje važnosti nego prehrana v času izrazitih bolečin, je prehrana v poznejšem času, da se želodčni čir pozdravi oziroma vsaj ne ponavlja.

Zato damo bolniku po prenehanju zdravljenja sledeči dve prehrani. S hrano I. naj se bolnik prehranjuje najmanj 1—2 meseca, hrana II. pa naj bo njegova trajna prehrana.

Prehrana I.

Hrano naj izbira bolnik v glavnem iz sledečih snovi: maslo, mleko, mlečna jedila, jajca, postne juhe, zmečkan krompir, lahka močnata jedila, zdrob, riž, star bel kruh, keksi, prepečenec, prikuhe, kuhana riba, kompot, marmelada, olje, lahko pivo.

Prehrana II.

Bolnik lahko vse zavživa, razen naslednjih jedi:

1. zelo kislja, ostra, pikantno in zelo soljeno pripravljena jedila;
2. prekajeno meso, goveja juha;
3. surovo sadje (dovoljen sok limone in banane);
4. zabranjeno je tudi kajenje ali zvečenje tobaka, uživanje vseh alkoholnih pijač (dovoljeno lahko pivo).

To svojo prehrano smo uporabljali skozi 2 leti pri vseh bolnikih, ki so boleli na želodčnem čiru. Šli smo celo tako daleč, da smo jo rabili tudi pri vseh drugih obolenjih želodca. Na to prehrano so se bolniki kaj hitro navadili in ni nam delalo težkoč, zasigurati jo tudi v domači oskrbi. Edino z mlekom smo imeli svoje križe in težave; pravzaprav nič čudnega, saj je včasih mleko v poletnem času v bolnici res neokusno. Vsi poizkusi, dobavljati vsaj za te bolnike mleko boljše kvalitete, so bili radi nerazumevanja brezuspešni. Iskali smo torej, vsaj za bolnico, pota, da s kako primesjo napravimo užitno mleko.

Kava, ki je (skoraj bi rekel) že postala narodna hrana, nam radi draženja po kofeinu in velike sekrecije ni mogla priti v poštev. Drugi surogati (žitna kava, cikorija), pa niso imeli dobrega okusa. Pri tem iskanju res dobre kave smo bili opozorjeni na kavo Hag. Poizkusi so se dobro obnesli, opažali nismo nobene škode po uživanju kave Hag, ki je kot primes k mleku zelo okusna. Vendar imam vtisk, da je treba tudi pri zavživanju kave Hag, ki sicer vsebuje le malenkostne množine kofeina, gotove zmernosti. Kajti, čeprav ni misliti pri kavi Hag na draženje s kofeinom, moramo vendar upoštevati draženje želodca s produkti praženja, ki začimbam slično delujejo na želodčno sluznico.

Poleg te dietetične prehrane, je pri nas uveljavljeno sledeče splošno zdravljenje želodčnega čira:

Zahtevamo, da leži bolnik najmanj tri tedne. Za lažjo izvršbo te naše zahteve, mu ordiniramo dnevno trikrat skozi dve uri zelo vroče mokre obkladke na trebuh. Toplota vpliva vsaj empirično analgetično in bolniki jo imajo zelo radi.

Medikamentozno uporabljamo v svrhu znižanja sekrecije atropin v tabletah po 0,3 mg štirikrat dnevno, ali še bolje deluje v enakih količinah Novatropin. V večini slučajev smo pa radi bolečin le prej ali slej prisiljeni dajati alkalije; in teh bomo v ambulantni praksi zelo težko pogrešali. Pri nas je priljubljena Sippyjeva kura (Natrii bicarbon., Magnesia usta ca. 3—5 kavinih žličk dnevno na 100 ccm mleka). Med drugimi alkalijami uporabljamo zelo uspešno H_2O_2 ($\frac{1}{2}\%$ vodeno raztopino, 6 žlic na dan po jedi), potem Magnesium perhydratum v dozah 0,5 gr $3 \times$ dnevno po jedi. Omeniti še hočem Poruges - ovo zdravljenje z mešanim prahom, ki vsebuje Calc. carbonicum in Mg usta v gotovem razmerju, ki ga določa odvajanje bolnika. Calc. carbonicum namreč zapira, Mg. usta pa rada povzroča driske.

Pri terapiji z alkalijami se pa moramo vedno zavedati, da je naša terapija le palijativna in da s tako terapijo le začasno omilimo acidnost, ki pa kmalu nato poskoči preko prvotne višine. Trajno uživanje bo torej objektivno bolniku le škodovalo, dasiravno pri tem niti ne upoštevamo nevarnosti alkaloze.

Proteinska terapija zdravljenja želodčnega čira se pri nas principijelno uporablja. V tem oziru se naslanjamo na eksperimentalne dokaze P r i b r a m a z Novoprotinom. V stremljenju, podpirati domačo industrijo, rabimo po gotovem očrtku Kaštelov Aktoprotin (stopnjevaje brizgamo podkožno 3 dni 2 ccm, 3 dni 3 ccm, 3 dni 4 ccm, 1 dan 5 ccm). Sporedni poizkusi na našem oddelku z Novoprotinom niso pokazali boljšega efekta. Danes je še vedno problematično, da li se želodčni čir s proteinsko terapijo res pozdravi. Očividno je pa dejstvo, da bolečine po tej terapiji kaj hitro odnehajo. Ker pa bolečine prestanejo tudi pri pravilno izpeljani dijetetični prehrani, ne bi priporočal te proteinske terapije za široko prakso; kajti pri vsaki proteinski terapiji preti nevarnost, da podnetimo kako tuberkulozno ognjišče. Prav pravi Bergmann: pri proteinski terapiji vedno vemo, da bo vplivala, toda nikdar ne, kakó: dobro ali slabo.

Isto velja za rentgenološko obsevanje, ki se pri nas do danes vsaj v bolnici ni izvajalo.

Kakšni so bili uspehi tega našega zdravljenja? Na vsak način moram reči: po dijetetičnem zdravljenju so bili skoraj vsi bolniki zelo hitro zboljšani. O ozdravljenju žal ne morem govoriti pri tako kratkem bivanju v bolnici (14 dni največ). Razen tega vidimo v bolnici večinoma že zastarele slučaje, ki že kažejo komplikacije. Priznati moram, da smo videli pri eni tretjini bolnikov povratek bolezni (recidivo). Pri tem moramo seveda upoštevati, da imamo na eni strani že kalozne čire, na drugi strani pa, da imamo najbolj indolentne bolnike (OUZD), ki nimajo niti volje do ozdravljenja in se tudi naših navodil enostavno ne drže.

Da ni ulcus ventriculi, posebno pa duodeni, redka bolezen, da so obolenja in težave želodca zelo pogosta, je razvidno iz statistike zadnjih dveh let, ki jo v naslednjem podajam:

Želodčne bolezni:

	leto 1928		leto 1929	
	m.	ž.	m.	ž.
Gastritis acut. et chron.	43	8	31	7
Hyperaciditas, Hypaciditas	173	146	127	85
Carcinoma ventriculi	35	15	37	3
Ulcus ventriculi	59	27	79	28
Želodčne nevroze in druge želodčne bolezni	70	121	57	105
Skupaj:	380	317	331	228
	697		559	

Želodčni čiri:

Ulcus ventriculi et duodeni simplex	29	7	46	14
Ulcus ventriculi (duodeni) callosum, penetrans, perforans,	16	10	14	8
Stenosis pylori, ventriculus segmentatus	8	6	9	2
Haematemesis, Melaena	6	4	10	4
Skupaj:	59	27	79	28
	86		107	

Iz teh dveh statistik povzamemo sledeče:

Če vzamemo povprečno število bolnikov letno okoli 3000, zavzemajo želodčni bolniki skoro petino vseh bolnikov na oddelku. Veliko število obolenj za hyperaciditas in za želodčno nevrozo na eni strani, visoko število obolenj, ki so zastarela (ulcus callos.), oziroma ki kažejo komplikacije (stenosis pylori i. t. d.) na drugi strani, to mora postati trajen memento za našo diagnostiko. Prepričan sem, da nad polovico teh hiperacidnostnih in nevrotičnih obolenj ni drugo, kakor želodčni čir v začetku obolenja. Da je temu res tako, smo se že lahko večkrat prepričali ob perforaciji želodčnega čira kljub negativnemu kliničnemu in rentgenološkem izvidu.

Te diagnostične napake se bodo zboljšale le na podlagi specialnega dela na polju želodčne diagnostike v tesni zvezi z rentgenologom, ki se pa mora baviti z reliefno diagnostiko. Radi preobremenitve z delom v bolnici pa bodo te zahteve ostale vsaj v večini slučajev le glas vpijočega v puščavi.

Kljub tem težkočam se zavedajmo v bolnici in praksi resnice: priznavajmo manj psihičnih obolenj, in spoznajmo vendar enkrat več res organskih sprememb, ki delajo bolniku težave že tedaj, ko mu mi ne verjamemo.

Le dobro izvedena začetna diagnoza bo obvarovala naše bolnike komplikacij. In v začetku obolenja bomo s svojim internim zdravljenjem v resnici želi prave uspehe, to se pravi trajno ozdravljenje.

Temeljno zdravljenje želodčnega čira bo vedno interno; v tem se danes strinja, z malimi izjemami, pretežna večina kirurgov in internistov. Pri nas je to zadnjič ponovno povdarjal dr. Kramarič. Če smo pa prisiljeni radi komplikacij k operaciji, potem naj bo ta operacija

(tu moram oporekati dr. Kramariču in ljubljanskim kirurgom) edine resekcija po Billrothu I. ali II., ne pa gastroenteroanastomoza. Štatistika Bermannove klinike dovoljno svari pred drugimi operacijami s svojimi ugotovitvami, da nastaja po gastroenteroanastomozi v 60%, pri operaciji secundum Eiselberg celo v 90% ulcus jejuni pepticum, komplikacija, ki je hujša in za zdravljenje neprikladnejša kot prvotni ulcus.

O nizkem krvnem tlaku.

Dr. Francè Debevec.

Priobčujem preglede preiskav slučajev tuberkuloze, lažje in težje, v kolikor je bilo vse to potrebno za presojo krvnega tlaka, zlasti nizkega.

Razpredelnice glej na straneh 242—253.

Izvajajmo sedaj na osnovi priobčenih preiskav bistvene zaključke!

S splošnim izboljšanjem zdravstvenega stanja krvni pritisk narašča, obratno pada.

Podrobni zaključki:

S telesno težo raste in pada obenem tudi krvni tlak. Ne postoja sicer stroga vzporednost med prvo in drugim, vendar velja pravilo: Izraziti narasti teže so vselej spremljani od izrazitih porastov višine tlaka (glej slučaje: lažji št. 3, 8, 14, težji št. 4, 17, 20, 3 itd). Obratno velja pravilo za padce teže in pritiska (št. 16 lažji, 2, 9, 12 težji).

Glede pulza moremo reči, da se konsolidira, to je bliža normalni (70 udarcev na minuto, izgubljajo se razna druga patol. svojstva), čim se zdravstveno konsolidira telo s krvnim pritiskom vred.

O Sahli-ju (= višini hemoglobina v krvi) velja: Izraziti porasti Sahlija spremljajo jasne višje tlake in obratno (glej št. 15 lažji, št. 17, 14, 20 težji).

V raznih dobah enako visoki Sahliji pri istih osebah odgovarjajo (približno!) enakim krvnim pritiskom (glej št. 7 težji itd).

Tako za Sahli, zlasti pa za telesno težo velja poudariti dejstvo, da njih rasti vsled zdravljenja malo vplivajo na spremembo višine krvnega tlaka, če je bil le-ta že ob prvi preiskavi primerno visok (vsaj 120 Hg); glej slučaje: lažji št. 4, 5, težji št. 5, 16 itd.

Glede števila eritrocitov smemo trditi približno isto ko za Sahli.

Pri številu levkocitov malokdaj najdemo res že na prvi pogled vidne spremembe. Kadar jih naštejemo blizu 10.000 (mesto 5—7000), imamo pred seboj ali slučaj s prav slabo prognozo (n. pr. št. 9 težji) ali pa gre za kakšno komplikacijo z gnojnim katarom ali podobno (n. pr. št. 11 lažji); tudi mešane infekcije pri kroničnih bronhitih ali starih kavernah zvišujejo število levkocitov; glej n. pr. št. 16 težji!*

* Vaznejše kakor število levkocitov vkup je poznavanje brojnosti posrednih vrst belih krvnih teles. O tem pozneje.

Lažji slučaji.

242	Slučaji	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sedim. reakcije	Krvni tlak	Živeci	Opazke
	1	R., služkinja, 19 let, sam.	Tbc hili utr. prolif. Pleur. adh. sin. Temp. do 37·5, bac. neg.	Srednje čvrstega okostja, dobra hranjenost. T = 59·60	Včasih zbadanje ob srcu puls 100	86	Rudeča t. 2.900.000	31	129	refl. ojač.	Terap.: Tuberkulin etc.
		čez pol leta	Temp. norm. bac. neg.	T = 64·30 kg	P = 96	86	Rudeča 3.100.000 Bela 5.850	30,31	130—131	isto	—
	2	P., delavec, 17 let, sam.	Tbc fibr. densa incip. Pleur adh. d. T. norm., bac. neg.	Konstitucija okostja šibkejša, T = 54 kg	P = 78	82—85	Rudeča 4 160.000 Bela 5.760	188	135	bp.	Terap.: Tuberkulin etc
		Po 6 tednih	Temp. norm. bac. neg.	T = 58·30	78	85—86	Rudeča 4.200.000 Bela 6.600	—	136	bp.	—
		Po 10 tednih	isto	T = 60·30	78	85	Rudeča 4.150.000 Bela 7.200	211	139	bp.	—
	3	M., žena delavca, 30 let	Tbc hili utr. prolif. Temp. včasih čez 37°, bac. neg.	Čvrstega okostja T = 55·70	P = 80	—	—	22	95	bp.	Enkrat haemoptoe Terap.: Tuberkulin etc.
		Po 3 mesec.	Temp. norm. bac. neg.	Boljši izgled T = 63·50	bp.	—	—	41	140	bp.	—
	4	G., čevljar. pomoč. 22 let, sam.	Tbc fibrocas. incip. sec. fibr. Temp. norm. bac. neg.	Visoke postave, dobro razvit T = 63 kg	bp.	96	—	82	135	bp.	Terap.: Tuberkulin etc.
		Čez 5 mes.	Klin. ozdravljen Temp. norm. bac. neg.	T = 70 kg	bp.	95—96	—	113	135	bp.	—
	5	N., likarica, vdova, 44 let	Phth. fibr. densa, Temp. norm. bac. neg.	Primerna, T = 63·70	bp.	90	—	40	130	bp.	Terap.: Terpichin etc.
		Po 5 mesec.	Temp. norm. bac. neg.	T = 69·80	bp.	90—95	—	37,40	136	bp.	—
	6	H., delavka, 30 let, sam.	Tbc hili utr. prolif. (d > s) Temp. do 37·3 bac. neg.	Visoka, shujšana, T = 56	P = 90	85	—	150	100	bp.	Terap.: Tuberkulin etc.
		Čez 5 mes.	Temp. norm. bac. neg.	Vidno zboljšanje T = 62	P = 76	98	—	nad 100	118	bp.	—

Študijski	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Sree — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sedim. reakcije	Krvni tlak	Živci	Opazke
7	S., uradnik, 23 let, sam.	Tbc fibrocas. incip. sec. fibr. l. s. sin. Temp. norm. bac. neg.	Visoke postave, srednje močnega okostja, T = 70 kg	P = 60!	85	Rudeča 3·5 milj. Bela 3·800	105	105	bp.	Terap.: Tuberkulin (včasih reakcije)
	Čez 3 mes.	Temp. norm. bac. neg.	Dober izgled T = 75·50	P = 66	96	Rudeča 3·7 milj. Bela 4·660	93	118*	bp.	—
8	Č., delavec, 29 let, poroč.	Tbc fibr. densa incip., Pleur. adh. d. Temp. norm. bac. neg.	Srednje močno okostje T = 59·60	P = 78	85	Rudeča 3·2 milj. Bela 4·700	130	115	bp.	Terap.: Tuberkulin etc.
	Po 3 mesec.	Temp. norm. bac. neg.	T = 72·40	P = 74	88—90	Rudeča 3·5 milj. Bela 5·750	nad 100	135	bp.	—
	Po 6 mesec.	Temp. norm. bac. neg.	Zelo dober izgled T = 74 kg	P = 76	94	Rudeča 4 milj. Bela 5·600	nad 100	135	bp	—
9	K., čevljar, 23 let, sam.	Tbc fibr. densa et postpleur. fibr. dex. Temp. norm. bac. neg.	Okostje primerno, mlšičje šibko, T = 62·60	P = 76·78	82	Rudeča 4·5 milj. Bela 5·900	20	131	bp.	Terap.: Tuberkulin etc.
	Po 2 mesec.	isto	T = 67 kg	P = 72·74	84	Rudeča 3·5 milj. Bela 7·200	30	136	bp.	—
	Po 4 mesec.	isto	T = 69·40 kg	P = 74·76	86	Rudeča 4·8 milj. Bela 4·500	102	140	bp.	—
10	R., uradnica, 30 let, sam.	Phth. lympho-gland. hili utr. Temp. do 37·2 bac. ?	Visoka, bledikava, T = 61 kg	P = 78	82—84	Rudeča 3·5 milj. Bela 4·000	97	125	bp.	Terap.: Tuberkulin etc.
	Po 5 mesec.	Klin. ozdravljena Temp. norm. bac. neg.	Izgled dober T = 65·80	P = 78·80	87	Rudeča 4 milj. Bela 6·600	92	125	bp.	—
11	L., paznik, 31 let, sam.	Tbc fibr. densa incip. Pharyng. chron. Temp. = do 37·8 bac. neg.	Visok. šibak T = 67	P = 84·86	85	Rudeča 3·6 milj. Bela 12 000!	200	132	Neu-rohysteria!	Živčni napadi!
	Po 4 mesec.	Temp. do 37·4 bac. neg.	T = 73·50	P = 72	95	Rudeča 4·7 milj. Bela 5·620	170	137	Živčno pomir.	Terap.: Tuberkulin etc.

Slučaji	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sedim. reakcije	Krvni tlak	Zivci	Opazke
12	T., delavec, 42 let, poroč.	Tbc fibr. densa incip. Colitis chron. Bac. neg.	T = 57.20	P = 84	ca 100	—	176	129	bp.	Terap.: Tuberkulin etc.
	Po 3 mesec.	Znatno zboljšanje	T = 63.80	P = 74	ca 100	—	150	130	bp.	—
13	K., železn., 35 let, poroč.	Tbc fibr. densa incip. Temp. norm. bac. neg.	Primerna T = 64.50	P = 82	96—98	—	150	138	bp.	Terap.: Tuberkulin etc.
	Po 3 mesec.	Znatno zboljšanje	T = 68.80	P = 78	ca 100	—	nad 100	135	bp.	—
14	D., kuharica, 28 let, sam.	Tbc fibr. densa incip. Temp. do 37.4 bac. neg.	Gracilnega okostja T = 49.50	II. pulm. akc. 84	96	—	73	115	bp.	Kron. obstipacija ulcus cruris. Terap.: Tuberkulin etc.
	Po 3 mesec.	Temp. norm. bac. neg.	T = 53.10	P = 84	100	—	97	128	bp.	—
15	M., uradnica, 26 let, sam.	Tbc fibr. densa; lues. Pleurit. adh. Temp. do 37.3 bac. ?	Mala, gracilnega okostja, T = 46 kg	P = 84	62	—	43	91	refl. ojač.	Terap.: Tuberkulin Neosalvarsan, bis- mogenol, etc.
	Po 5 mesec.	Temp. norm. bac. neg.	T = 49.50	P = 78	85	Rudeča 3.890.000 Bela 5.500	100	107	—	—
	Po 6 mesec.	Wassermann neg. Temp. norm. bac. neg.	T = 49.90	P = 78	90	—	119	109	—	—
16	G., podoficir, 39 let, poroč.	Tbc miliaris dis- creta, Polyarthritis spec. Temp. subfebr.	Primerna T = 62.60	—	85	Rudeča 3.8 milj. Bela 5.600	27	125	refl. ojač.	Terap.: Tuberkulin, lipatren, jod, etc.
	Po 3 mesec.	Isto Temp. subfebr. bac. + 1!	T = 59	—	85	Rudeča 3.290.000 Bela 3.500	12	125	isto	isto
	Po 6 mesec.	isto bac. ?	T = 55.50	P = 96 nerv. srca	85	Rudeča 3.620.000 Bela 7.640	9	122	isto	—
	Po 11 mes.	Splošno zboljša- vanje Temp.: do 37.2	T = 57 kg	P = 72	96	Rudeča 4.400.000 Bela 5.600	15	133	isto	—

Težji slučaji.

Slučaji	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sediment reakcije	Krvni tlak	Živci	Opazke
245	1 R., krojaški vajenec, 17 l.	Phth. fibrocas. cavern. l. sin. Pleur. adhsin. temp. do 38°1, b = + 2	Šibkega okostja, T = 40°30	Srce devirano na levo ll. p. akc. isto	82	—	12	105	b. p.	—
	čez 5 mesecev	Temp. do 37°4 bac. + 3	T = 41°60	—	80—82	Bela k. t. 4 620 Rudeča k. t. 3,700.000	7	110	b. p.	—
	2 P., strojni mojster, 33 l., ož.	Phth. fibrocas. conf. bilat. t = subfebr. b = ?	Srednje visoke postavice, dobro hranjen, T = 80°50	puls mehak	95	—	62	138	b. p.	—
	čez 3 mesece	Temp. subfebr. bac. = + 1	—	isto	95	—	35, 22, 17 minut	135	naraščaj. občut.	—
	čez 6 mesecev	bac. + 3. temp. do 37°3 včasih do 38° in čez	84°50	P = 3×35	95	Rudeča k. t. 3,280.000 Bela 5020	39	140	—	—
	čez 8 mesecev	bac. = + 3 Temp. = subfebr.	T = 79°40 (Hiranje!)	—	90	—	18	115	—	Kmalu po odhodu iz zavoda exitus
	3 X., medicinc, 27 l., sam.	Phth. fibrocas. confirm. l. s. sin., Temp. = do 39°, bac. = + 2	Visok, čvrstega okostja, T = 69	puls labilen, 100—120	90	—	12	120	refl. ojačen	Umetni pneumoth. se kmalu opusti
	čez 8 mesecev, klin. okrevanje	tbc. fibrocas. sec. fibr. temp. norm.	T = 86	P = 72-74	100	—	130	148	b. p.	Klimatska in simptom. terapija
	4 K., privatna uradnica, 21 l., sam.	Phth. fibrocas. confirm, l. s. sin., Temp. norm. ali subfebr., bac. = + 2 ali?	Okostje šibkejše, shujšanost, T = 53°60	lahna aritmija P = 6×13	83	Bela 6060 Rudeča 3,620.000	45 min.	110	refl. ojačeni	terapija Pneumothorax.
	Po 6 tednih	Temp. do 37°4, bac. + 1 ali + 2	T = 56°80	P = 3×25	90	Bela 6400 Rudeča 3,342.500	Po 8 tednih 48	120	isto	vmesna haemoptoe
	Po 4 mesecih	Temp. do 37°2 bac. = + 1	T = 62°40	P = 3×30	86	Bela 7700 Rudeča 4,475.00	47	126	isto	Hyperaciditas

	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahl	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sediment reakcije	Krvni tlak	Žile	Opazke
5	M., tovarn. delavka, samska	Tbc. fibrocas. sec. fibr. (mal cavum desno!) Temp. = do 37·2 bac. = + 1	Srednje močnega okostja T = 51·50	P = 80	90	—	9 min.	126	—	Terapija: Tuberkulin etc.
	Po 7 mes.	Znatno zboljšana temperatura bac. = neg.	T = 65	P = 80	95	—	20	130	—	—
6	P., trg. sotrudnica. samska	Phth. fibrocas. confirm. l. s. sin. Haemoptoe. bac. = + + Temp. = do 37·5	Okostje srednje močno aspekt, phtizičen T = 59·60	P = 6×16	85	Rudeča t. 3,200.000 Bela 6—7.000	60	95!	občutljivo	Terapija v početku klimatska ter simptomatska
	Čez 1 mesec	Temperatura normalna	Teža se malo menja	Odgovarja temper.	85	Rudeča t. 3,100.000 do 4,000.000 Bela 8.120	—	115	isto	Koncem prvega meseca po prejemu l. umetni pneumothorax, od kraja z ugodnim potekom
	Čez 3 mes. po sprejemu	Temp. norm., ob haemoptoe do 38·5	Teža 59	isto	85	Rudeča 3,315.000 Bela 4.450	66	115	isto	Med zdravlj. haemoptoe
	Čez 5 mes. po sprejemu	Temp. normalna, pri eksudatu do 38°	Teža 56·70	isto	86	Rudeča 4,250.000 Bela 5—6.000	21 (pri exsudatu)	115 do 118	isto	Pojavil se je exsudat, Sedim reakc. 21 m. napravljeno pri exsudatu
7	K., učiteljica, 35 l., poroč.	Phth. cavit. lobi sup. dex. tbc. hili sin. T = do 38·2 bac. = + 4	Okostje čvrsto, T = 51	P = 6×14	75	—	17	135	refl. ojač.	
	Po 3 mes.	Temp. norm., bac. pozit.	Barva kože dobra T = 53·20	isto	75	—	20	133	isto	Zdravljenje klimatsko
	Po 4 in 1/3 mes.	Temp. norm. bac. + 3	T = 55	P = 80	75	—	22	135	mirnejši	

SANABO-CHINOIN

Fabrik chemisch-pharm. Produkte, Ges. m. b. H.

Wien, I., Johannesgasse 2 • Telefonska številka R 22-4-37

Hogival

zelo zmožen, v vodi topljiv seksualni hormon, vezan na spremljevalne snovi ovarija in zrelega folikla, biološko preizkušen in izmerjen v enotah za miši.

Injekcije

25 ali 100 mišjih enot po Allen-Doisy-ju v vodeni raztopini

Tablete

12, 100 ali 300 mišjih enot

Pod stalnim biološkim nadzorstvom
prof. dr. Roberta Meyer-ja, Berlin

Indikacije:

Pri funkcionalnih motnjah in izpadu funkcije ženskega genitalnega aparata s spremljajočimi pojavi (amenoreja, oligo-opsomenoreja, poli-protomenoreja, metro-
ragije, klimaks, menopavza po histerekto-
miji, težkoče po spontano nastopivši meno-
pavzi).

Vzorci in literatura na zahtevo.

	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sediment. reakcije	Krvni tlak	Živci	Opazke
8	R., student, 16 l., samska	Phth. fibrocas. conf. pubertat. (mala kaverna desno) Temp. = subfebr., bac. = do + 2	Okostje šibkejše, T = 51°80	P = 80-90	98	Rudeča t. 3,100.000 Bela tel. 5-6.000	35	93	b. p.	Terapija Pneumoth. art. etc.
	Po 1 mes.	isto Temp. do 37°3	isto T = 50°70	isto	90	Rudeča 2,800.000 Bela 7.000	—	95	b. p.	ista
	Po 3 mes.	isto	T = 49°80	P = 90	85	Rudeča 3,050.000 Bela 6.800	nad 50 min. (?)	105	b. p.	Vmesna temp. parkrat do 38° (nesigurna leva pljuča)
	Po 6 mes.	Temp. do 37°2 bac. = + 2	T = 51°40	P = okoli 80	87	Rudeča 3,660.000 Bela 6.650	23 min.	110	b. p.	Terapija: Pneumothor. ateban
9	P., profesora, 24 l., samica	Phth. fibrocas. cavern. progred. Temp. do 38° in čez bac. = + 3	Srednje močna konstitucija, anemija! T = 44°80	Il. Pulm. akcent. P = 6×20	70	—	8 min.	110	refl. ojač.	Razvijaajoča se tbc. laryngis
	Po 2-3 mes.	isto	Teža 46°50	isto	72	Rudeča 2,000.000 Bela 10.900	12 min.	115	isto	Počutje se menjava
	Po 6 mes.	isto	Teža 42	isto	73	Rudeča 3,780.000 Bela 13.000	—	110	isto	
	Po 8 mes.	Napredovanj: bolezn. Temp. do 40°	Težja znatno nižja (pac. se ni vagala)	Puls čez 120	68	Rudeča 1,670.000 Bela 8.600	izpod 10 min.	98	napre- nujoča v sla- bitev	Odide z zavoda z obojestr. kavernami
10	U., 41 l., uradnik	Tbc. fibrocas. l. s. sin. Pleu. adh. sin. Temp. = do 37°4 bac. + = 1	Čvrsto okostje T = 71	b. p.	100	—	27	95	b. p.	Terapija: Tuberkalin etc.
	Po 2 mes.	isto temp. norm.	T = 77	b. p.	100	—	108	90	b. p.	—
11	B., učitelj, 24 l., por.	Phth. fibroc. conf. Temp. do 38°3 bac. = + 2	T = 76	P = 112	95	—	38	120	b. p.	Tipičen eksudativni slučaj
	Po 5 mes.	Temp. do 37°2 bac. + 2	T = 80°30	P = do 80	do 100	—	nad 100	120	b. p.	

Moderno lečenje gonoreje po bioloških principih

se izvaja najuspešnejše na sledeči način:

LOKALNO: Citragan raztopina za endouretralne injekcije. Raztopina Argent.-Natr. Citricum s konstantno koncentracijo jonov. Deluje zanesljivo v globino. Nepričakovano povoljen uspeh se opazi že v najkrajšem času!

CITRAGAN STYLI ZA MOŠKE podpirajo lečenje z brizganjem in se morejo uporabljati pri Urethr. gonorr. post., kakor tudi pri komplikacijah.

CITRAGAN BACILLI ZA ŽENE.

INTERNO: Acoetramin kapsule: Vsebujejo Acitetramin, metilensko modrilo in Eupaverin v optimalnem doziranju. Zanesljiv antiseptični efekt. Razjasni seč in odpravlja subjektivne težkoče. Daje se tudi pri negonorojičnih afekcijah urogenitalnega trakta.

PARENTERALNO: Protaven: bilinska beljakovina za nespecifično dražilno terapijo. Daje se intravenozno. Chinoterpin: Raztopina kinina v rektificiranem terpeninskem olju. Daje se intramuskularno. Osobito povoljni uspehi v ginekologiji.

Kemika, d. d., Zagreb

SANATORIJ EMONA
za kirurške bolezni
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4

Dnevna oskrbnina I. razr. 100 Din. Dnevna oskrbnina II. razr. 80 Din

Šefzdravnik: **PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ**

Slučaji	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sediment. reakcije.	Krvni tlak	Živci	Opazke
12	B., elektro- mekanik, 21 l., sam.	Phth. ulcerofibr. bilat., Temp. = do 37,3 bac. = + 3	Čvrstega okostja, visoke postave T = 72,50	II., p. akc. P = 78	95	—	27, 29, 35	128	refl. ojač. dermo- grafizem	Hyperaciditas, a ne trajno. Pac. se 5 mes. dobro počuti
	Po 6 mes.	V 6 mes. stanje poslabšano, Temp. subfebr. bac. = + 3	Teža pred preo- bratom 76,50	P = 110	isti	—	23	120	isto	Subaciditas
	Po 9 mesecih	Temp. do 38° (eksud. atake) bac. = + 3	T = 62 kg po nadaljnjih 4 mes. zboljšavanja T = 75 kg	P = 120	ca 90	—	15	116	isto	Večkrat haemoptoe. Pac. se po več me- sečnih atakah malo zboljša, odide do- mov, tam po nekaj mesecih exitus
13	J., krznar, 27 l., sam.	Phth. cavitaria ulcerosa dex. ulc. fibr. incip. sin. Temp. norm. bac. + 4	Čvrstega okostja, bledikav T = 70,20	P = 80	92	—	65	100	b. p.	Na grlu umirjene tbc. spremembe. Terap.: Tuberkulin (Pneumothorax po 5 mes.)
	Po 4 mes.	isto	Izgled boljši, stanje malo zboljšano	P = 80	100	—	130	115	b. p.	Tuberkulin etc.
	Po 8 mes.	Pneumothorax art. dex. bac. + 4 Temp. norm.	T = 75	P = 74	100	—	256	125	b. p.	Pneumothorax se daje le v mali meri (zaradi bolne druge strani). Povod: suha pleurita desno
14	C., služkinja, 19 l., sam.	Phth. cavitaria l. s. dex. Temp. subfebr. bac. = + 1	Srednje visoka, okostje čvrsto T = 51,40	II. pulm. akc.	80	—	9 min.	120	b. p.	Terapija: Pneumothor. artef. etc.
	Po 5 mes.	Seropneum. dex. Temp. norm. bac. neg.	T = 61	b. p.	95—100	—	54	130	b. p.	Eksudata 3 prste

Slučaji	Personaiije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sediment. reakcije	Krvni tlak	Zivei	Opazke
15	B., privatni uradnik, 20 l., sam.	Phth. ulcerofibr. bil. incip. (pubertetna) Temp. = norm. bac. + 2	Visoke postave, čvrstega okostja T = 72	P = 6×14	—	—	77	130	b. p.	Terapija: Tuberkulin
	Po 2 mes.	Temp. norm. bac. + 2	T = 74.50	P = 76	—	—	160	ca. isti	b. p.	—
	Po 6 mes.	Temp. norm. bac. + 2	T = 76.20	P = 74-76	—	—	130, 220	ca. isti	b. p.	—
16	O., delavka, 36 l., sam.	Phth. cavit. ulc. sin. Temp. do 39° bac. + 2	Visoka, čvrstega okostja, močno shujšana Teža 48.60	P. mollis, 108	80	Rudeča 3,880.000 Bela 6.750	19	129	slabi refl.	Pac. dobi pneumothorax
	Po 5 mes.	Pneumothor. art. sin. (tbc. taryngis v milejši obliki) Temp. = do 37.2 bac. + 1	T = 61.30	Puls polnejši, 6×15	86	Rudeča 4,170.000 Bela 8.000	26	135	—	Pneumoth. brez komplikacij
17	K., rudar. 30 l., por.	Phth. ulcerofibr. bilat. Temp. = do 37.3 bac. = + 3	Srednje visok, upadlih prs T = 58	P = 74	70	—	13	96	b. p. i.	Terapija: Tuberkulin etc.
	Po 5 mes.	isto	T = 71.50	P = 74-76	75-80	—	14	127	b. p. i.	Vmesna haemoptoe
	Po 7 mes.	isto	T = 70	P = 84	80	—	—	127	b. p. i.	—

Slučaji	Personalije	Diagnoza, temperatura, bacili	Konstitucija, teža	Srce — žile	Kri: Sahli	Kri: Mikroskopsko	Kri: Sediment. reakcije	Krvni tlak	Žile	Opazke
18	J., žena žel. uradnika, 24 l.	Phth. cavit. dex., tbc fibrocas. corticalis dex Temp. do 38° bac. = 3	Srednje močna, T = 45·50	Deviatio cordis na desno, P = 100	70	—	9	126	refl. ojač.	Kron. faringita
	Po 4 mesec.	Temp. norm. ali povišana do 37·2 bac. = 3	T = 47·50	P = 100	—	—	—	125—130	isto	—
	Po 5 in pol mesecih	Temp. do 37·2 bac. + 3	T = 48·60	P = 90 do 100	75	Rudeča 2,500.000 Bela 7.100	17	128—130	mirnejši	—
19	B., privatni uradnik, 31 l., sam.	Phth. ulcero-fibr. bilat. Temp. norm. bac + 1	Čvrstega okostja, T = 59	Il. pulm. akc. P = 80	95	—	12 (čez 5 ted. 28)	130—135	bp.	Tuberkulin etc.
20	Čez 5 mes.	Zboljšan, izvid stationaren Temp. norm. bac. + 1	T = 64	P = 6×13	100	—	61	130—135	bp.	—
20	B., slašči-čarka, 18 l., sam.	Pubertetna ftiza s kav. Histerija. Temp. norm. bac. + 1	Gracilna T = 45·50	Il. pulm. akc. P = 6×12	89	—	16	110	refl. ojač., hister. napadi	Tuberkulin etc.
	Po 6 mesec.	Temp. norm. bac. ?	T = 54	isti	97	—	27	127	—	—
21	W., ruski oficir, 32 l., sam.	Phth. cavit. ulc. bilat., Pleur. adh. bil. Temp. subfebr. bac. + 3	Visoke postave, srednje močnega okostja T = 48·50	Deviatio srca na levo P = 110	86	—	4 min.	95	—	Levi rameni zglobov vsled poškodbe v vojski zraščten
	Po 7 mesec.	isto Temp. včasih subfebr., bac. + 3	T = 52	isto	90	—	8	130	—	—

Diferenciranje levkocitov (mikroskop., v %).

Slučaji	Bazofilni (norm. 0-5%)	Eozinofilni (norm. 3%)	Neutrofilni myelociti (norm. 0%)	Neutrofilni mladi (norm. 0-1%)	Neutrofilni palcasti (N. 4 %)	Neutrofilni segmentirani (N. 65%)	Limfociti (N. 25%)	Veliki mono- nuklearni (N. 6%)
Lažji št. 2	1-5	6-8	—	1-5	4	57	20	10
Čez 1 mes.	1	13	—	1-5	5	42	34	3-4
Čez 2 mes.	0-5	14-1	—	—	7-5	47-5	24	6-5
Lažji št. 7	0-7	3	—	1-5	11-3	59	20	4-5
Čez 2 mes.	—	3-5	—	—	11-5	55-5	20-5	9
Lažji št. 1	—	2	—	2	12	58	20	6
Čez 2 mes.	0-3	1-4	—	1-3	13-7	56-3	21	6
Lažji št. 10	0-5	1-5	—	3-5	8-5	64-5	17	4-5
Čez 2 tedna	—	4-7	—	3	10	55-6	20-6	6
Čez 6 tednov	1	3	—	2-5	7	51	24-5	11
Lažji št. 11	0-7	1-5	—	5	12-8	57	14-5	8-5
Čez 2 mes.	0-5	3-3	1	4-4	14	44-8	18	14
Čez 3 tedne	0-5	5	—	1	6-5	53	30	4
Lažji št. 9	—	4	—	5	12	48	18	13
Čez 2 mes.	1	2	—	1-5	11-5	49	25	10
Čez 3 mes.	—	3-5	—	0-5	9	64	16	7
Lažji št. 8	0-8	3-5	2	3-5	3-5	44	29	14
Čez 3 mes.	—	6	—	3	5	38	37	11
Čez 4 mes.	0-4	4-5	—	2	2-5	46	35	8
Lažji št. 6	—	2	1-5	3	7-5	60	19	7
Lažji št. 12	0-6	7-4	—	1-4	7	55	20	7-6
Lažji št. 13	—	3	—	1	11	53	25	7
Lažji št. 14	0-5	5-5	—	3	13	56	18	12
Lažji št. 5	—	1-5	—	4	6	59	24-5	6
Čez 2 mes.	0-5	9	—	2-5	10	53	19	6
Lažji št. 16	1-8	2	0-4	3	14-6	52-8	19-4	6
Čez 4 mes.	—	5	—	0-8	6-5	56	25	6
Težji št. 1	0-3	1-2	2-5	10-4	50	20	10	5-7
Težji št. 4	0-4	2	—	4	15	50	20	8-6
Čez 1 mes.	0-5	2-5	—	5	20	43	26	3
Čez 3 mes.	—	5	—	0-6	15	46-4	21	12
Težji št. 5	—	2-5	1	5	12-5	51	20	8
Težji št. 7	0-5	2	—	1-5	20	52	17	7
Težji št. 6	—	5	—	7	15	44	22	7
Čez 1 mes.	0-4	2	1-6	2	15	50-5	21	7-5
Čez 3 mes.	—	5-5	1	5-5	12-5	43	24	8-5
Čez 5 mes.	—	2	—	3-2	10	51-8	26	7
Čez 9 mes.	1	4-5	—	1-5	10-5	51-5	22	9
Težji št. 9	1	2	—	8	20-2	44	16-5	8
Čez 1 mes.	0-5	2-5	—	7	28-5	36-5	16	9
Čez 3 mes.	0-5	2	—	4	20	45-5	24	4
Čez 4 mes.	0-5	2	0-5	3-5	25	41-5	24	4
Čez 5 mes.	0-4	4	—	13	30	32-6	25	5
Težji št. 16	1	5	—	3-8	23	43-2	20	4
Čez 4 mes.	—	8	—	1-5	15-5	43	21	11
Težji št.	1	3	1-5	1-5	13	58	15	8
Čez 2 mes.	0-5	2	1-5	2-5	16-5	49	18	10
Čez 5 mes.	0-5	3-5	—	5	22	50	16	3
Težji št. 15	0-5	8	—	3	13-5	43	21	11
Težji št. 17	0-5	2	—	7	17	46	16	11-5
Težji št. 18	0-5	2	1-5	5	25	44	14	8
Čez 6 ted.	—	2-5	—	8	26	40	15-5	8
Težji št. 19	—	2-5	—	1	13	57	20	6-5
Težji št. 20	—	4	—	1-5	8-5	56	30	10

Tudi za sedimentacijske reakcije (po Linzenmeier-u) in krvni pritisk smemo potrditi gotovo vzporednost zvišanja in padanja. Omeniti pa moramo pri tej priliki, da je širina krvne sedimentacije prav obsežna, dočim je krvni tlak po obsegu nihanja vezan na gotov minimum (91 do 148 pri naših slučajih). Vzporednost nihanja velja le za ta iste osebe v raznem času, sicer bi moral n. pr. sedimentaciji 4 minut (torej prav nizki!) vselej odgovarjati abnormno nizki tlak n. pr. 90 mm Hg, kar pa ni res. En bolnik more imeti pri 4—5 minutah sedimentacije 125 Hg, drug pa bo umiral pri padajočem tlaku izpod 90 Hg.

Živčevje se umirja pri zboljšavanju ostalih zdravstvenih znakov, tako tudi pri zvišanju tlaka.

Terapija v raznih svojih variantah ne vpliva bogve kaj različno na porast pritiska krvi.

Reasume: Pri tbc raste in pada krvni pritisk z zboljšanjem in slabšanjem splošnega zdravstvenega stanja.

Po opazovanju nizkega krvnega pritiska pri lažjih in težjih tuberkuloznih bolnikih hočemo podrobneje razložiti ozir. vsaj čim bolj jasno predočiti one hipotoničarje, ki zdravniku ne nudijo slike te ali one izrazitejše bolezenske spremembe, a vendar jih spremljajo znaki hipotonije srca in ožilja.

Gre tu za osebe, ki se nam zde anemične. Njih koža je bledikasta z nijanso rujave barve, torej ne tipična slabokrvnost, ki je „kakor stena“ nežno-bela. Polt naših hipotonikov je bolj uvela, stari-kava.

Koža, polt anemičnih ljudi ostaja takšna vse dotlej, dokler pač traja slabokrvnost. Ob raznih prilikah (živahnem telesnem gibanju, duševnih emocijah itd.) tudi anemična lica zarude. Toda tudi v takšnih slučajih ne dobimo utisa prave zdrave, zasičeno rudečkastorujave barve, temveč je bleda polt ko nabarvana z rudečim barvilom.

Vse drugače je s kožo hipotonikov! Po obilnem, globokem spanju v zračni sobi se navidez starikava, bledikava polt osveži, napne, oživi. Vidi se, da kroži kri živahneje in obilneje. Tudi subjektivni občutek ugodja se pridruži spočitemu hipotoniku. To spreminjanje dobrega in slabega izgleda udarja v oči celo neposredni lajični okolici.

Hipotoničar rad toži o lahki omotici, o šumenju v ušesih. Zaspanost, utrujenost se ga loteva zlasti po obedu, ko nastopa fiziološka anemija možgan, vsled šibkega krvnega pritiska tem izrazitejša. (Pri ljudeh z normalnim krvnim tonusom se to fiziološko valovanje krvi le neznatno in skoraj prijetno občuti).

Prav pogosto spremlja in muči hipotonike glavobol. Ta glavobol ima svojo značilnost. To niso na enem mestu občutene bolečine, temveč splošen pritisk na vso glavo, ki znatno otežkoča intenzivnejše duševno udejstvovanje. Umevno je, da ga povzroča preslab obtok krvi, prav tako je razumljivo, da ta svojstven glavobol in pritisk poneha, če se bolnik vleže za nekaj minut vodoravno v mirni okolici ter si še morebiti pokrije oči, da ga ne motijo vidni utisi.

Ljudje z nizkim krvnim pritiskom se radi utrudijo, bodisi pri telesnem, bodisi pri duševnem delu. Najlažje opravljajo ona dela,

Pomoč novorojenčku in dojenčku

Otroško zdravstvo in nega za
matere, vzgojiteljice in negovalke

Spisal

primarij dr. B. Dragaš

predstojnik zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani

Broširana knjižica obsega 132 strani in ima 62 slik
Cena 24,- Din.

Knjiga je prav priročna pri negi, prehrani in higijeni otrok.
Dobiva se pri avtorju in v vseh knjigarnah.

**Profilaksa in terapija gingivitidov
in stomatitidov s pomočjo**

Chlorodont - zobne paste

Po najnovejših raziskovanjih pospešuje klorov kisli kalij, kot važna sestavina Chlorodont-zobne paste, ne le salivacijo v ustih, temveč učinkuje tudi izborno pri specifičnem lečenju in obrambi proti vnetju ustnih žlez.

Sestavina Chlorodont-zobne paste (Calcium carbonicum preacipitatum levissimum) je odlična po svoji amorfni in najfinejši zmesi, ki je mehka in brez nevarnosti nezavarovanemu zobovju kljub visoki svoji mehanični čistilni moči.

Chlorodont-zobna pasta je aromatizirana z najfinejšo poprovo meto tako, da obdržijo usta subjektivno svež in prijeten občutek po poprovi meti.

Zdravniške preizkuse in literaturo brezplačno od tv.

Leo-Werke A.-G.,

generalno zastopstvo za Jugoslavijo
Tvornice Zlatorog, Maribor.

ki ne zahtevajo napenjanja moči, temveč jih lahko vrše počasi in enakomerno.

Hoja po ravnini jih baš ne uniči, pač pa se navkreber dočini naglo zasopejo.

Mir in pokojna samota jim je povšeči; hrup v okolici jim malo prija, ker jim utruja živčevje.

Tudi pri uživanju hrane se javljajo pri hipotoniku neke posebnosti: brž se zasiti. Razlagamo si ta pojav na ta način, da ni dotok krvi v prebavila in ondodne žleze tolik, da bi zadoščal za naglo prebavljanje vedno novih količin jedi.

Nagnjenje k obstipaciji, slabo znojenje rado spremljajo hipotoničarje. Spanje, obilno, dolgotrajno spanje mu je neobhodna potreba. Zjutraj, ko se zbudi, se težko in bolj počasi otrese omotične zaspanosti.

Ali najdemo pri takšnih slučajih, ki meje na fiziološke zakone telesnega življenja, kakšne posebne, značilne znake pri objektivni preiskavi? Vanjski izgled smo že omenili poprej. Puls se slabo, včasih komaj otiplje. Srce bije počasi, bradikardično. Včasih postoja rahla aritmija, tu in tam izpade pol utrip ali ga vsaj ni dobro zaznati.

Na redke čase se pojavi lažja, kratkotrajna srčna nevroza, n. pr. če prizadeti po daljšem mirovanju nenadoma preide v brzo hojo ali tek. Ta pojav izvira iz oviranega dotoka krvi v srčno mišičje.

Ljudje z nizkim tlakom so bolj suhljati, medli. Objektivno merjenje krvnega pritiska pri njih daje rezultate (pri starosti med 18. do 35. letom) od 90 do 120 mm Hg. Pri živahnejšem telesnem udeleževanju se tlak poviša za 5—10 mm Hg. Širina med sistolo in diastolo je mala.

Vsa ta slika hipotonije komaj spada v izrecno patološki okvir, na vsak način pa meje fiziologije včasih prekorači. Hipotonija v ožljju rodi preslabo preskrbo telesnih organov s krvjo. Čim bolj je ta ali oni organ vprežen pri delu, tem vidnejše so zle posledice.

(Se nadaljuje.)

Odlomki iz zapiskov študijskega potovanja.

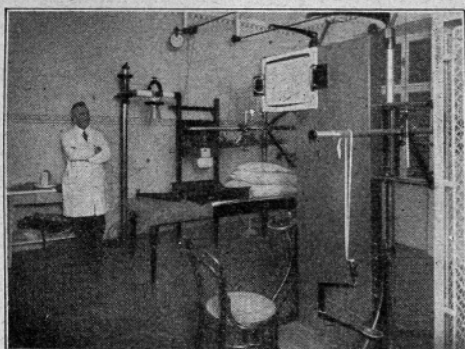
Dr. Leo Šavnik. Ljubljana.

(Nadaljevanje.)

Terapija drugih, nemalignih ginekoloških obolenj se v bistvu ne razlikuje od tiste terapije drugod. Velika važnost se polaga na točno doziranje pri temporerni kastraciji, posebno pri starejših ženah. Tu je že malo foliklov na razpolago in prav lahko se z malenkostno previsokim doziranjem doseže namesto temporerne kastracije — totalna.

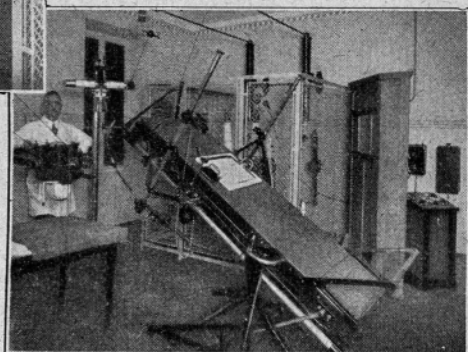
Pri totalni kastraciji aplicira Voltz potom dveh polj 35—40% HED na ovarij. Aplikacija te doze iz dveh polj ima to prednost, da ni treba obtežiti kože s preveliko množino žarkov. Pri myomih se uporablja totalna kastracija, v kolikor ni kake kontraindikacije za to terapijo.

Temporerna kastracija se vrši z največjo previdnostjo ter le v strogo indiciranih slučajih. Pri mladih dekletih, ter pri krvavitvah na funkcionalni podlagi se obseva le vranica in sicer navadno z 1/3 HED potom 10 × 30 cm na kožo.

Moderno opremljen Röntgen-
institut v sanatoriju
„Leonišče“ v Ljubljani
pod vodstvom
Dr. Jos. Hebeina
rentgenologa

Vrši se vsa Röntgenoskopija,
Röntgenografija, med dru-
gim: Cholecysto-, Pyelo- in
Salpingografija in površinska
ter globočinska Röntgeno-
terapija

CHINOFERRIN

Vinum chinae ferratum
cum et sine arseno

Pilulae CHINOFERRINI

cum arseno (0.001 pro dosi).

Preizkušeni domači preparati, cenejši
od sličnih tu- in inozemskih proizvo-
dov. Dobe se v vseh lekarnah. Gg.
zdravnikom so vzorci brezplačno in
franko na razpolago.

Proizvaja: **Mr. Mirko Kleščić,** ljekarnik
Samobor kraj Zagreba

Razun imenovanih slučajev se obseva tudi Mastitis, Furunculosis ter Tbc-peritonitis z dobrimi uspehi. Pri Tbc-peritonitis se aplicira na obolelo mesto komaj 1—15%, če je pa potreba dozo ponoviti, pa še manj. Pri slučajih, ki so združeni z Ascites, je treba potom punkcije ali poizkusne laparotomije Ascites odstraniti in nato obsevati.

Voltz ne opaza, da bi bili simptomi izpadle ovarialne funkcije po kastraciji z röntgenom močnejši in pogostejši kakor po operativni kastraciji, kot trdi Aschner. Večje težave se pa javljajo mnogokrat pri mladih ženah s temporerno kastracijo. Voltz obseva pri teh težavah terapevtično hipofizo ter kombinira to terapijo z dobrim uspehom z ovarijelnimi preparati.

Tudi „röntgen-mačka“ ne opazuje pri svojih slučajih skoro nikoli in pripisuje to strogi predpripravi ter ravnanju po obsevanju. V onih slučajih pa, kjer rō-maček nastopi, ga skuša odstraniti s solnimi infuzijami per os ali per rectum ter s preparatom Colsil. Drugi priporočajo Klimakton in podobne preparate.

Pri opeklinah po röntgenološkem obsevanju, ki so sedaj že izredno redke in se niso dogodile na kliniki že več let, priporoča Voltz Raderma-mazilo ali Stronzioran-mazilo ter previdno obsevanje z višinskim solncem. To obsevanje z ultravijoličastimi žarki pa ne sme biti nikdar tako intenzivno, da bi prišlo do eritema kože. Zato je treba dozo, ki privede do eritema od slučaja do slučaja poprej določiti, ker je ravno ta doza podvržena velikim individualnim razlikam. Kontraindicirana je pa raba kakršnega koli drugega mazila, izvzemši čiste vazeline; prav tako vsaka aplikacija vročih ali mrzlih obkladkov ali diatermije.

Posebnost centralnega Röntgeninštituta prof. Schinz-a v Zürich-u je zdravljenje malignih tumorjev v vratu, na jeziku in na ustni sluznici po metodi prof. Coutarda iz pariškega Curie-inštituta. Coutard si je razdelil učinkujočo dozo na majhne doze, katere je apliciral vsak dan ter je obenem razredčil intenziteto žarkov potom primerno močnih filtrov; s tem se mu je posrečilo aplicirati na organ dozo od 200% HED in še več, ne da bi povzročila ta frakcionirana doza kako oškodovanje kože in podkožnega tkiva. Edina reakcija kože je močna dermatitis, ki je na prvi pogled zelo huda, vendar pa po 14 dnevnem zdravljenju s čisto vazelino izgine brez sledu. Zgodnjih rō-oškodovanj kože ali podkožja pri tej terapiji ni nikdar opaziti, o takozvanih poznih oškodovanjih se pa Coutard še ne more izraziti. Imel pa ni baje nobenih težkih oškodovanj razun teleangiektazij vkljub temu, da se peča s to terapijo že od l. 1923. Teleangiektazije se pojavijo skoro vedno v večji ali manjši meri, kar pa seveda nima nobenega pomena, če pomislimo, da se posreči vplivati s to terapijo na take vrste raka, ki so bili poprej röntgenološko popolnoma refrakterni. Dosedaj so imeli pri teh slučajih uspehe le z radijem, pa to tudi samo v institutih, ki razpolagajo s tako količino radija, da morejo obsevati na distanco, torej samo v Curie institutu ali Radiohemmet v Stockholmu. Prof. Berven iz Stockholma je na zadnjem rō-kongresu na Dunaju demonstriral več takih slučajev.

To metodo preizkuša profesor Schinz in ima že zbran material 170 carcinomov na jeziku, tonzilah in v ustih, ki jih je zdravil izključno po tej metodi. Njegov asistent se mi je izrazil zelo ugodno in bo poročal o defenitivnih uspehih na letošnjem Rō-kongresu v

Sisačka mineralna voda

subalterno alkalno - murijatsko jedno vrelo

Zbog svoga sadržaja na naročitim solima imade veliko područje delovanja. INDIKACIJE za ovu vodu jesu: Pomanjkanje želučanih i crevnih sokova, katari zračnih organa, otekline slezene i jetra, reumatizam mišića i zglobova, zapaljenje živaca, kronični procesi kod ženskih organa, exudati, otekline žlezda, skrofuloza, rahitis, anemija, nepravilnosti rasta, telesna slabost, usporeni oporavak, nepravilnosti kod probave, smetnje endokrinih funkcija žlezda, neurastenija, neka naročita stanja prouzrokovana obolenjem srca, tuberkuloza kostiju, članaka i žlezda, posledice rana, razne kožne bolesti itd.

Vlasnik: P. Teslić, Sisak

Gospoda lečnici, koji žele da vrše praktične pokuse sa ovom vodom, dobiće na raspolaganje besplatno potrebnu količinu ove vode. Obratiti se, pozivajući se na ovaj časopis, na P. TESLIĆA, SISAK.

Odlično diurezo ima organska spojina živega srebra

NOVURIT-Kaštel

od svih diuretika dela najmanj teškoć.

Indikacije: kardijalni edemi, Cirrhosis hepatis, Ascites z ali brez edema, Lues v vseh stadijih.

Pakovanje: škatle po 5 in 10 ampul à 1.1 in 2.2 cm.

VALOVOSAN

za umirjenje nervoznih stanj pri žen-kah (0.4 gr. ovarijalne substance v obliki ovosana + 0.15 gr. albomana.)

Indikacije: nevrastenične motnje, razni pojavi histerije, nervozne teškoće v klimakteriju, glavobol, dizmenoreja, hiperemeza.

Doziranje: 3 × dnevno po 2 tableti.

Oprema: orig. steklenke s 40 tabletami.

Vzorci in literaturo pošilja:

Tvornica kemijsko farmaceutskih proizvoda d. d.

„KAŠTEL“, Zagreb - kolodvor Sava.

Berlinu. O mnogih slučajih teh carcinomov kakor tudi carcinomov na drugih delih telesa ter dermatitidah poseduje institut krasne mlaže.

V rabi so na institutu samo Müllerjeve cevi, hlajene z vodo. Obseva se iz velike daljave in sicer 80 cm do 1 m z 210 KV in 3 MA ter 15 mm Cu plus 1 mm Al. Dnevno se aplicira doza od 25 % HED. HED = 600 R. Isto terapijo preizkuša v zadnjem času tudi Holfelder, samo s to razliko, da vzame še močnejši filter in sicer 1.5 mm Cu, zmanjša pa distanco na 40 cm.

Ženska klinika prof. Waltharda v Zürichu

je popolnoma nova ter najmodernejše urejena in ima tudi temu primerno urejeno röntgenološko štacijo. Šef štacije docent dr. Fürst obseva po metodi, ki se razlikuje od vseh drugih metod, ki so v rabi na različnih univerzitetnih klinikah. Urejen in razdeljen je terapijski oddelek po takozvanem trisobnem sistemu s popolnoma žarkov varnimi stenami in svinčenimi okni. Posebnost je že miza za obsevanje, ki je tako visoka, da se more na nji obsevati bolnica od 2 strani, od spodaj in od zgoraj v distanci 1 m. Cevi so Müllerjeve in so potom posebne hladilne naprave zvezane direktno z vodovodom ter hladijo cevi s tekočo svežo mrzlo vodo. Cevi nosi posebno in precej komplicirano konstruiran stativ, ki omogoča enakomerno premikanje cevi in točno centriranje. Razdalja in lega cevi je na ta način vedno enaka in precizna.

Na pariški kliniki operirajo carcinoma colli uteri po Wertheimu, gojijo pa poleg tega praeoperativno obsevanje tumorja z Röntgenom. S tem preoperativnim obsevanjem dosežejo sicer lahko induracijo podkožnega tkiva ter parametrijev in močnejše venozno prekrvljanje medenične votline, vendar pa to ne ovira dosti pri Wertheimovi operaciji. Opazovali so pa veliko prednost v tem, da je nevarnost infekcije s konsekvativnimi peritonitidami pri obsevanih slučajih mnogo manjša. Tudi rekonvalescenca po operaciji je hitrejša in se ne razlikuje od rekonvalescenca po drugih aseptičnih abdominalnih operacijah. Operacija se izvrši 3—6 tednov po obsevanju.

Tehnika obsevanja karcinoma je naslednja: Eno obsevanje traja 2 uri in se vrši iz 1 m daljave z 2 cevema, ca 150 KV in 4 MA, abdominalno in dorsalno polje 18×18 do 20 cm. To obsevanje se ponovi z 1—3 dnevno pavzo 4—5 krat, kar se ravna po težavah, katere ima bolnica po obsevanju. Filtrirajo se žarki pri carcinoma in pri totalni kastraciji z 12 mm Cu plus 1 mm Al filter se montira potom posebnih zabojčkov na cev. Ena cela serija obsevanja torej z 2 cevema skupaj 5×2 ure = 10 ur. Kompresijo doseže Fürst potom 40—50 cm širokega pasa, ki se napne preko trebuha ter fiksira na obeh straneh mize. Včasih kombinira abdominalno in dozalno polje še z 2 lateralnima poljema velikosti 9×18 — 20 cm ter razdeli potem dozo temu primerno.

Totalno kastracijo doseže z 2 Mt, 170 KV, s poljem $18 \times 18/30$ cm v ca 40 minutah. Temporarno kastracijo je pa opustil, ker je imel slabe rezultate. Dosegel je namreč pri več slučajih namesto temporarne stalno amenorejo, kar je seveda pri mladi ženi skrajno neprijetno, ker so simptomi izpadle ovarijalne funkcije pri mladih navadno precej močni.

PUHLMANN ČAJ

znamke „Ripon“

več kot 20 let priznan pri

akutni in kronični bronhiti

ker izvanredno omiljuje draženje h kašlju, zlasti pri

asthma bronchiale

ker lahko razsluzi.

Doziranje: Pri odraslih 10—15 g = 2 navadni žlici na 1 l vode, vkuhati na pribl. 2/3. Prvo polovico je izpiti zjutraj gorko, ostalo 2—3 ure predno ležemo spat, pravtako ogreto.

Originalni omot ca 125 g za 6 dni . . Din 30—
Originalni omot ca 500 g za 3 tedne . Din 100—

Literaturo in poskusne količine pošilja:

PUHLMANN & CO., Berlin O.171

Müggel-Strasse 25—25 a.

CAPHOSEIN

mlečna beljakovina, 77 % beljakovine z izredno veliko količino kalcija in fosforja.

Suvereno sredstvo proti diareji vsled vrenja.

V dežji praksi potrebno.

Indikacije: dispepsija, anemija, rekonvalescenca, eksudativna diateza i. t. d.

Uporaba: 1—2 polni kavini žlici, skuhamo v čaju in oslajeno s saharinom. V težkih slučajih namesto čaja razkuhana ovsena kaša.

Najcenejši beljakovinski preparat. 1 škatlja Din 24.—
Vzorci in literatura se točno pošiljajo.

Krompecher Nährmittelfabrik Velká p. T. RČS.

Za Jugoslavijo:

PARACELSUS k.d., Zagreb 3, poštni pred.

Prekinjenje nosečnosti potom röntgenovih žarkov Fürst absolutno odklanja. Doseže se sicer v vsakem slučaju, da plod odmre, vendar pa traja včasih tedne, da maternica ta odmrli retinirani plod iztisne. S to retencijo se poviša nevarnost infekcije in ev. nevarnost močne krvavitve, zato so povsod to metodo opustili; le pri prav izredno težkih slučajih tuberkuloze jo včasih uporabljajo. Več jo baje uporabljajo Amerikanci.

Razen aparature za obsevanje je v terapijskem prostoru poseben aparat za direktno mirjenje napetosti, ki kaže med obsevanjem napetost v kilovoltih. Zanimiva je tudi Fürstova naprava za zračenje terapijskega prostora. Iz kletnega okna je vpeljan filtriran svež zrak po pol metra širokih ceveh v terapijski prostor. Pred vstopom v ta prostor se pa že potom majhnega motorja ogreje. Na ta način eliminira skoro popolnoma strupene pline, ki se tvorijo v prostoru med obsevanjem, kar je pri njegovem dolgotrajnem obsevanju gotovo velike važnosti.

Poleg röntgena ima klinika tudi okrog 500 mgr radija na razpolago, zato je terapija na kliniki vedno kombinirana. Pri operabilnih slučajih se dela Wertheimova operacija, vendar se pa v vsakem slučaju poprej preišče patogena flora tumorja na virulenco. Pri onih, kjer je virulenca patoloških bakterij velika, se vedno pred operativnim posegom aplicira radij in sicer po možnosti intracervikalno. Poleg tega se pa aplicira I. serija röntgena in se izvrši operacija, kakor sem že zgoraj omenil, 5–6 tednov po tej aplikaciji.

„Institut für Krebsforschung“ v Heidelbergu

je bil ustanovljen od prof. Czernyja l. 1905. in ima 2 oddelka: serološki oddelek pod vodstvom prof. Sachsa in kliničen oddelek, ki ga vodi prof. Werner. Serološki oddelek dela razun znanstvenih preiskav tudi vse klinične reakcije in Wassermannovo reakcijo ter razpolaga z velikim živalskim materialom. Klinični oddelek ima pa kompletno röntgenovo stanico, ki je zaradi pomanjkanja prostora nameščena v suterenu, ter razpolaga z razmeroma veliko količino radija (710 mgr). Terapija malignih tumorjev je kombinirana ali pa izključno radijska. Posebno gojijo tu takozvano „Fernbestrahlung“, ki jo morajo s to veliko količino radija primerno izvršiti in imajo ravno pri teh slučajih zelo lepe uspehe. V splošnem pa trpi institut na tem, da mu pošiljajo klinike večinoma že samo inoperabilne slučaje, poleg tega je pa institut močno prenapolnjen za ta obrat. Tudi prostori so neprimerni, ker obstojajo večinoma iz precej velikih sob z večjim številom postelj. Kakšno pa mora biti bivanje v taki sobi pri večini inoperabilnih slučajev, si pa lahko predstavljamo. Material je čisto raznovrsten, vendar ima n. pr. ginekoloških tumorjev le malo, ker se ti večinoma koncentrirajo na srednji ginekološki kliniki prof. Mengesa, ki pošlje le kak težak inoperabel slučaj v svrhu aplikacije radija v institut.

Najlepši zavod Nemčije je pa nova univezitetna ženska klinika prof. Sellheima v Leipzigu. Ta zavod je bil otvorjen šele l. 1928. in je zgrajen po najmodernejših principih porodništva in ginekologije. Ta klinika ima vse kar si more tudi najbolj razvijen ginekolog poželeti, pa najsibo glede prostorov, ali glede instrumentacije ali drugih tehničnih pripomočkov. Samo da si napra-

Fizikalno zdravilišče in kopališče OUZD v Ljubljani

Miklošičeva c. 20

splošno dostopno.

Hidro- in balneoterapija: ovitki, otiranja, polkopeli, škotske prhe, Tyrnauer-aparati, svetlobne kopeli, žveplene, smrečne, ogljenokisle, solne kopeli itd.

Elektroterapija: diatermija, jontoforeza, galvanizacija, faradizacije, elektrokoagulacije, celotne in četverostanične kopeli itd.

Fototerapija: Višinsko solnce, Bach, Jessionek, Sollux.

Mehanoterapija: Zander aparati in ročna masaža.

Zdravilišče je pod vodstvom zdravnika.

Sprejemanje pacientov: privatniki od 8. do 10., člani od 10. do 12.

Ob pondeljkih zaprto.

Čistilno kopališče: kadne in parne kopeli, prhe.

Kemično - farmacevtska tvornica **Ph. Mr. J. Kolař** Ljubljana VII.

LECITARSEN

v tabl. à 100 kom.

(Lecithin ex ovo, Ferr. albuminat., natr. kakodylic.)

BROMLECITARSEN

z dodatkom 10 gr brom. soli

JODLECITARSEN

PILLULAE CALCINANTES

sec. Dr. Peyer fortiores et mitiores
à 50 in 100 tabl.

(Acid. arsenicos., Calc. glycerinophosphoric., calc. lactic., Kalium sulfogua-jacol., natr. sozodolic. et cinamylic.)

afekcija pljuč, NEURASTE-
NIJA, TELESNA SLABOST,
ANEMIJA

CHOREIA

povsod kjer je arzen in jod
medikacija potrebna
SKROFULOZA, BRONHITIS

Specificum za
TUBERKULOZO PLJUČ

Vzorci in literatura gratis in fco.

vimo majhno sliko o razsežnosti klinike, naj navedem, da ima klinika 516 bolniških postelj. Te postelje so nameščene v 100 sobah in sicer je: 28 sob z 1 posteljo, 35 sob z 2 posteljama, 2 sobi z 3 posteljami, 14 sob z 4 posteljami, 12 sob z 6 posteljami, 6 sob z 8 posteljami in 3 sobe z 12 posteljami. Sobe so primerno razdeljene na ginekološki, porodniški, septični in aseptični oddelek; dalje ima klinika 10 več-sobnih stanovanj za poročene starejše zdravnike in uradnike in 205 stanovanj za samski personal. Klinika ima s praktikanti 30 zdravnikov, 1 kemika in 76 sester ter 44 pomožnih oseb. Poleg tega ima še posebej porodniški oddelek 4 babice, 32 babiških učenk in 16 udeleženk babiškega ponavljalnega tečaja. Vsi ti stanujejo na kliniki in v sosedni posebni stanovanjski hiši klinike.

Klinika, ki ima kolosalen bolniški material in letno okrog 5000 porodov, se peča znanstveno v prvi vrsti s problemom poroda brez bolečin. Ta problem se jim je posrečilo izpeljati že tako daleč, da rodi danes na kliniki večina žen brez večjih bolečin potom vpeljave takozvane „Schmerzlose Geburt“. Seveda bo še dolgo trajalo, da bo mogoče izpeljati ta problem tudi v izvenklinični porodniški praksi, ker vsebuje še vedno toliko nevarnosti, ki se dajo uspešno preprečiti samo v zavodu. Zanimivo je tudi, da se izvršuje na kliniki pri tozadnjih indikacijah sectio caesarea cervicalis extraperitoncalis, pri prežgodnih plodih pa sectio vaginalis.

DROBIŽ

Medicinska fakulteta prireja skupno z Okrožnim uradom v Zagrebu od 29. septembra do 4. oktobra predavanja za praktične zdravnike. Glavne teme bodo: Ikterična obolenja, transfuzija krvi, holelitiaza, sklerom, ginekološke krvavitve, vnetja ženskih spolovil, tonzilarni problem, ekcem, tuberkuloza, terapija sifilide, trahom itd.

Vseslovanski zdravniški kongres v Splitu. Gostje dospejo 2. X. v Zagreb in potujejo preko Sušaka. Prijavljeno je več kot 360 kolegov iz Poljske in 180 iz Čehoslovaške republike. Znanstvene seje bodo 6. in 7. oktobra v banovinski palači, za tem se prirejajo za goste izleti. Kakor že znano sta glavni temi revmatizem in klimatologija, poleg tega pa bodo še važna in zanimiva predavanja o patologiji starosti (Metalnikov), o fiziologiji smrti (Krilov), o borbi proti revmatizmu v Čehoslovaški republiki (Cmund), o lečenju raka v dihalih z radijem (Cizler), o pletizmometru in hidroterapiji arterioskleroze (Mladjejevski), o horioepiteliomu (Müller); starostne artrite (Eiselt), poskusna operativna terapija pri angini pectoris (Košťlív), zdravljenje sklepnih vnetij na našem morju (Doskočil) itd. O predavanjih in referatih domačih predavateljev bomo še poročali. Vsekakor obeta biti vseslovanski zdravniški kongres na jugoslovanskih tleh **aktuelna** manifestacija vzajemnega slovanskega dela in sloga. Kongresu želimo mnogo uspeha! Gostje iz slovanskih dežel prisrčno pozdravljeni!

Gospodom kolegom, ki so nakazali „Vestniku“ prostovoljne prispevke, se administracija iskreno zahvaljuje. Štev. ček. rač. 15.493.

Tej številki je priložen letak Mr. Ph. Drag. Manojlović, Beograd.

Urednik in izdajatelj: docent dr. Alija Košir, Ljubljana, Na Kodeljevo 3.
Tiskajo: J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani
Odgovoren Janez Vehar.

HIGIJENSKI ZAVOD S ŠOLO NARODNEGA ZDRAVJA V ZAGREBU

Mirogojska cesta št. 4, 6, 8.

Telefon 41-34, 53-77, 53-78, 52-23, 51-45.

Telegrafski naslov: Higijez Zagreb

Cenik (za lekarnarje)

zaserume, proizvajane v Higijenskem zavodu v Zagrebu

		Cena za lekarnarje	Cena za podrobno prodajo	Telegrafske kratice
1. Serum (konjski) proti difteriji:				
1000 A. E. (profil. doza)	v 2-3 ccm	Din 13.00	Din 17.00	dia
3000 A. E.	v 4-7.5 ccm	18.00	23.50	dibe
5000 A. E.	v 5-10 ccm	48.00	62.50	dice
8000 A. E.	v 8-10 ccm	84.00	109.00	dide
10000 A. E.	v 9-10 ccm	108.00	142.50	dije
15000 A. E.	v 10 ccm	144.00	187.00	dief
2. Serum (goveji) proti difteriji:				
1000 A. E. (profil. doza)	v 8-10 ccm	27.50	36.00	godia
3. Serum (konjski) proti tetanusu:				
2500 Int. A. E. (profil. doza)	v 3-5 ccm	13.00	17.00	tea
12500 Int. A. E.	v 15-25 ccm	48.00	62.50	tebe
25000 Int. A. E.	v 25-50 ccm	72.00	93.50	tece
50000 Int. A. E.	v 50-100 ccm	120.00	156.00	tede
2500 Int. A. E. (sušen v ampuli)		18.00	23.50	tesa
4. Serum (goveji) proti tetanusu: (v omejenih količinah)				
2500 Int. A. E. (profil. doza)	v 8-10 ccm	36.00	47.00	gota
5. Serum proti škrlatinki po Dick-Dochezu, nekonzentriran: (antitoksičen in baktericiden)				
10 ccm		24.00	31.00	skaa
20 + 1 ccm		28.00	62.50	skabe
1 ccm		6.00	8.00	skace
6. Serum proti dizenteriji Shiga (antitoksičen in baktericiden)				
10 ccm		18.00	23.00	grisa
20 ccm		36.00	47.00	grisbe
7. Normalni konjski serum:				
a) z dodatkom 0.35% trikrezoala (v ampulah)				
1 ccm		3.50	4.50	noka
5 ccm		9.50	12.50	nokab
10 ccm		14.50	19.00	nokac
20 ccm		23.00	29.50	nokad
b) brez dodatka trikrezoala (v stekleničkah)				
25 ccm		27.50	36.00	nobka
50 ccm		47.00	61.00	nobkab
8. Normalni goveji serum:				
a) z dodatkom 0.35% trikrezoala (v ampulah)				
1 ccm		4.50	6.00	goka
5 ccm		13.00	17.00	gokab
10 ccm		17.00	22.00	gokad
20 ccm		26.50	34.50	gokac
b) brez dodatka trikrezoala (v stekleničkah)				
25 ccm		33.50	43.50	gobka
50 ccm		53.00	68.50	gobkab

Gori navedene cene za serume Higijenskoga zavoda v Zagrebu so odobrene z odlokom Gospoda Ministra Socijalne Politike in Narodnega Zdravja S. St. 42.853 od 9. septembra 1929. Cene za podrobno prodajo so netto cene in veljajo za celo državo. Drajše prodajanje omenjenih preparatov je prepovedano.

Serumi Higijenskoga zavoda v Zagrebu se razpečavajo za podrobno prodajo potom javnih lekarn. Državni, banski, sreski in občinski zdravstveni uradi kakor tudi ustanove Volske in Mornarice serume lahko nabavljajo v večjih količinah neposredno od Higijenskoga zavoda v Zagrebu po ceni za lekarnarje pod pogojem, da plačalo stroške za omet in poštnino.

Lekarne bodo serume nabavljale od veledrogerij po za lekarnarje določenih cenah. Te cene se ne smejo prekoračiti in veljajo seveda na licu mesta veledrogerije, poštnina in omet se zaračuna posebel. V medsebojnih trgovinskih odnosih med veledrogerijami in lekarnami veljajo nabavljalni pogoji dotične veledrogerije.

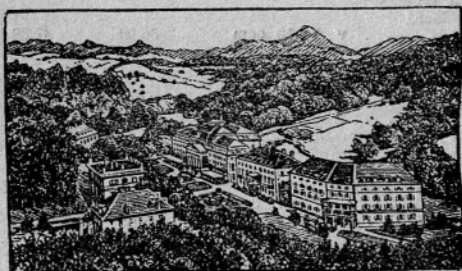
Serumi, katerim je potekla doba veljavnosti, se sprejmejo nazaj in brezplačno zamenjajo za sveže serume iste jakosti. To znamenja izvrši ona veledrogerija, pri kateri so bili serumi nabavljeni.

Vsi serumi Higijenskoga zavoda v Zagrebu so preizkušeni in standardizirani v smislu predpisov Higijenske sekcije Lige Narodov in zakonito zavarovani pred ponarejevanjem.

Pri telegrafskih naročilih naj se uporablja telegrafski naslov veledrogerije ali zavoda, kakor tudi telegrafske kratice za dotične serume. Na primer: „Isis“, Zagreb. Pošljite takoj 25 doz seruma proti tetanusu po 12.500 Int. A. E. „Bolnica, Celje“ bi se glasilo brzojavno: „Isis Zagreb pošljite dvalsetpet tebe Bolnica Celje.“

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

**Najlepše in najbolj moderno
urejeno zdravilišče kraljevine.**

Svetovno znani zdravilni vrelci:

„Tempel“ - „Styria“ - „Donat“

**Zdravljenje vseh želodčnih in
črevesnih bolezni, bolezni srca,
ledvic in jeter.**

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

**Maj, junij in september, naj-
boljši čas za uspešno in ceno
zdravljenje.**

**Koncertira vojaška godba. Največja
udobnost. Na železnici znatni popusti.
Ugodne zveze. Razpošiljanje
mineralne vode.**

Zahtevajte prospekte.

**Ravnateljstvo zdravilišča
Rogaška Slatina.**